

Ondersteunend personeel in het voortgezet onderwijs

Publieksrapportage

Achtergrond van het onderzoek

Van alle werknemers in het voortgezet onderwijs bestaat ongeveer een vijfde uit ondersteuners. Het gaat hierbij om personeel met een lesgevende taak of een specialistische begeleidingstaak, zoals onderwijsassistenten, instructeurs en logopedisten, maar ook om personeel dat ondersteunend is op het gebied van de schoolorganisatie, gebouwbeheer of de schooladministratie. Bij deze laatste groep valt te denken aan roostermakers, conciërges, kantinebeheerders, administratief medewerkers, et cetera.

Over de loopbaanwensen en loopbaanmogelijkheden van ondersteunend personeel is niet veel bekend. De werknemers en werkgevers in het voortgezet onderwijs, die samen met het Rijk de CAO-afspraken maken, willen daarin graag verandering in brengen. Zij hebben onderzoeksbureau Regioplan daarom opdracht gegeven een verkennend onderzoek uit te voeren naar de loopbaanwensen en loopbaanmogelijkheden van ondersteunend personeel.

Het onderzoek is inmiddels afgerond en de resultaten zijn bekend. In deze publieksversie van het onderzoeksrapport vertellen we u er graag meer over.

De onderzoeksaanpak

We hebben het onderzoek ingedeeld in drie thema's:

1. de loopbaanwensen van ondersteunend personeel;
2. het personeelsbeleid van scholen;
3. de loopbaanmogelijkheden voor ondersteunend personeel.

Over deze onderwerpen hebben wij een internet-enquête gehouden onder ondersteuners en onder schooldirecteuren. In totaal hebben bijna 1400 ondersteuners en ruim 200 schooldirecteuren de enquête ingevuld. Verder hebben we, als aanvulling op de enquêteresultaten, telefonische interviews gehouden met een 25 ondersteuners en 10 schooldirecteuren.

De resultaten van het onderzoek

Loopbaanwensen

Voor bijna alle ondersteuners geldt dat zij graag binnen het onderwijs werken en er ook graag willen blijven werken. Iets minder dan de helft van de ondersteuners heeft loopbaanwensen. Het grootste deel van hen wil doorgroeien naar een andere functie binnen hetzelfde werkteerrein. Van het onderwijsondersteunend personeel wil ongeveer een derde graag leraar worden.

Uit de internetenquête en de interviews bij ondersteunend personeel kwam duidelijk een streven naar erkenning en waardering naar voren. Ondersteuners worden, naar hun idee, niet betaald naar de taken en verantwoordelijkheden die hun dagelijks werk met zich meebrengt.

Personeelsbeleid

In het algemeen kan worden gezegd dat het personeelsbeleid van scholen meer gericht is op leraren dan op ondersteunend personeel. Zo worden er niet met alle ondersteuners functioneringsgesprekken gevoerd en informeren schooldirecteuren niet altijd naar de loopbaanwensen van ondersteuners. Het viel ons op dat kleine scholen in hun personeelsbeleid meer aandacht besteden aan ondersteunend personeel dan grote(re) scholen.

Loopbaanmogelijkheden

Voor ondersteuners die willen doorgroeien zijn de mogelijkheden beperkt. Organisatie- en beheerspersoneel kan eigenlijk alleen maar groeien door leiding te gaan geven, en voor onderwijsassistenten is leraar worden de enige logische vervolgstap in hun carrière. De belangrijkste belemmering voor ondersteuners met carrièrewensen is het beperkte aantal functies binnen de eigen school. Het is misschien om deze redenen samen dat er in het personeelsbeleid van scholen minder aandacht wordt besteed aan het ondersteunend personeel.

We hebben schooldirecteuren gevraagd wat volgens hen goede ideeën kunnen zijn om de loopbaanmogelijkheden voor ondersteuners te verbeteren. Zij denken dan vooral aan het creëren van meer verschillende functies, zodat er meer doorgroeimogelijkheden zijn. Daarnaast geven veel directeuren aan dat ze beter moeten inventariseren wat de wensen precies zijn.

Aanbevelingen

Naast waardevolle informatie voor de werkgevers en werknemers, heeft het onderzoek ook een aantal aanknopingspunten opgeleverd waarmee de kwaliteit van het personeelsbeleid voor ondersteunend personeel kan worden verbeterd. Het komt er vooral op neer dat schooldirecteuren meer aandacht zouden kunnen schenken aan het ondersteunend personeel. Daarmee maken zij duidelijk dat het personeelsbeleid van de school er niet alleen is voor de leraren, maar ook voor het ondersteunend personeel. Hiernaast zetten we de aanbevelingen op een rij.

Aanbevelingen voor schooldirecteuren:

- Voer met alle medewerkers functioneringsgesprekken en benoem deze gesprekken ook als zodanig.
- Kijk in de functioneringsgesprekken, samen met de werknemer, enkele jaren vooruit. Ziet de werknemer zichzelf over vijf jaar nog steeds hetzelfde werk doen, of ambieert hij/zij uiteindelijk een andere functie of andere werkzaamheden?
- Laat de waardering voor ondersteuners bewuster blijken.
- Verschaf ondersteuners inzicht hun beloning en de mogelijkheden daarbinnen.
- Maak actiever gebruik van de mogelijkheid om leraren te werven onder de ondersteuners.

Tot slot

Wij willen graag alle ondersteuners en directeuren die aan het onderzoek mee hebben gedaan hartelijk danken voor hun bijdrage. Onze dank gaat ook uit naar de besturen die het mogelijk hebben gemaakt hun ondersteunend personeel voor dit onderzoek te benaderen.

U kunt het uitgebreide onderzoeksrapport downloaden via onze website www.onderwijsarbeidsmarkt.nl